

# Pamięć - to cmentarz...



KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER

## *Pamięć — to cmentarz...*

Pamięć — to cmentarz: uczucia przeżyte  
Człowiek w niej składa na wieczny spoczynek,  
Na grobach sieje kwiat niezapominek<sup>1</sup>,  
Z napisem rytym kładzie na nich płytę  
I krzyże wznosi wyciosane z drzewa,  
Albo je w brzoście lub złocie odlewa.

Kiedy się załśni gwiazdami wybita  
Kopuła niebios<sup>2</sup>: myśl zwiedza mogiły,  
Prostuje krzyże, co się pochyliły,  
Napis na głazie wykowany<sup>3</sup> czyta — —  
Przy jednej chwilę zatrzyma się trunie<sup>4</sup>,  
Od drugiej szybko w dalszą drogę sunie.

Grób

Czasem bezwiedna<sup>5</sup> ją zmusi potęga,  
Iż płytę z grobu, choć z wstrętem, podważy:  
Spojrzy na zwłoki z grozą w bladej twarzy,  
Chce odejść — stopy jej z ziemią coś sprzęga,  
W grób patrzeć musi, chociaż oczy kryje,  
I drży, że trup w nim ohydny odżyje...

Trup, Strach

Niekiedy stawa<sup>6</sup> smutna na kurhanie<sup>7</sup>,  
Gdzie kwiat błękitny najbujniej się ściele:  
Podźwiga płytę żądnie<sup>8</sup>, a nieśmiecie — —  
O nie!... Ten trup już nigdy nie powstanie!...  
Próżno tęsknota do życia go woła  
Płomieniem serca i płomieniem czoła<sup>9</sup>...

Trup, Odrodzenie przez grób

Na grobie pięknej, niegdyś żywej chwili,  
Ze złożonymi na piersiach rękoma,  
Długo myśl, stojąc cicha, nieruchoma,  
W smutnej zadumie skroń ku ziemi chyli,  
I przez łzy patrzy na krzyż szczerozłoty,  
Pełna dozgonnej, bezbrzeżnej tęsknoty...

Smutek, Tęsknota

Odrośną kwiatom zerwane kielichy;  
Uwiędła trawa w czas chłodnej jesieni,

<sup>1</sup>niezapominki — dziś popr.: niezapominajki. [przypis edytorski]

<sup>2</sup>gwiazdami wybita Kopuła niebios — sugerowane jest tu porównanie gwiazd do złotych gwoździ lub do innego elementu dekoracyjnego. [przypis edytorski]

<sup>3</sup>wykować (daw.) — wykuć. [przypis edytorski]

<sup>4</sup>truna — dziś popr.: trumna. [przypis edytorski]

<sup>5</sup>bezwiedny — tu: nieznan. [przypis edytorski]

<sup>6</sup>stawa — dziś popr.: staje. [przypis edytorski]

<sup>7</sup>kurhan — grób w formie ziemnego kopca. [przypis edytorski]

<sup>8</sup>żądnie — tu: chętnie. [przypis edytorski]

<sup>9</sup>płomieniem czoła — żarliwą myślą. [przypis edytorski]

Znów się o złotej wiosnie zazieleni;  
Słońce co rano ma świeże uśmiechy<sup>10</sup>,  
Choć się wieczorem za gór grzbiety schyla — —  
Nie zmartwychwstaje zmarła szczęścia chwila.

---

<sup>10</sup>*uśmiechy* — rym zdradza wymowę „e pochylonego” jak „i”. [przypis edytorski]

---

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/pamiec-to-cmentarz>

Tekst opracowany na podstawie: Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Wybór poezji, nakł. Gebethnera i Wolffa, Warszawa-Kraków 1897

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Śląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BŚ.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Marta Niedziałkowska, Paweł Koziol.

*Wesprzyj Wolne Lektury!*

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

*Jak możesz pomóc?*

Przeznacz 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).